

Binoche niet scherp in ingetogen Antigone

TONEEL

**Barbican London i.s.m.
Toneelgroep A'dam
Antigone**

★★★★★

De maan hangt laag boven de horizon, glanzend, mysterieus. Langzaam verandert hij in de zon, brandend, verzegend. Het is zon die het lijk van Antigone's broer Polyneikes laat rotten. Polyneikes' lichaam mag van Kreon, vorst van Thebe, niet begraven worden omdat hij een verrader is.

In Sophokles' tragedie Antigone staat het basale mensenrecht om begraven en herdacht te worden ter discussie. Ivo van Hove (Toneelgroep Amsterdam) regisseerde het stuk bij het Londense Barbican theater, met actrice Juliette Binoche in de hoofdrol. Hij maakte met de Engelse topcast een ingetogen, lichte maar ook wat ongerichte voorstelling, die deze week te zien is in de Stadsschouwburg in Amsterdam. Vanuit Nederlandse ogen is ingetogen geen voor de hand liggende kwalificatie voor Brits theater. Britten zijn trots op hun taal en laten deze graag welluidend klinken, terwijl Nederlandse acteurs hun tekst vaak meer naturel en als gewone spreektaal brengen. Dat heeft Ivo van Hove deze spelers ook willen laten doen. De een gaat dat beter af dan de ander.

Vooral Patrick O'Kane als Kreon maakt indruk. Hij speelt de vorst als een gladde manager, iemand die met al zijn medewerkers bevriend

is, zolang het hem uitkomt. Maar wanneer de zaken niet gaan zoals hij wil wordt hij een tirannieke alleenheerser. Spannend is het om te zien hoe hij na zijn gruweldaden – hij laat Polyneikes' lichaam liggen en Antigone levend begraven – tot 'inkeer' komt: niet door berouw maar door angst om zijn macht en status te verliezen. Kronkelend van zelfbeklag eindigt hij als een miezerig mannetje.

Naast Kreon staat Antigone, gespeeld door de beoogde ster van de avond. Helaas weet Binoche haar personage niet zo scherp vorm te geven. Is Antigone nou een krachtige en zelfstandige vrouw die vecht voor haar overtuigingen of is ze slachtoffer van haar emoties en de vloek die op haar familie rust? Het blijft gissen. Met haar trillende lijf en glimmende ogen speelt Binoche bovendien net iets te groot en dramatisch voor deze in opzet sobere voorstelling. Sober lijkt deze Antigone misschien wel, helder is hij niet. De tekst had rigoureuzer bewerkt mogen worden; het uitgelichte thema van man-vrouwverhoudingen wordt nergens op de spits gedreven. Sommige scènes zijn te lang of – zoals de sterfscène van moeder Eurydike – zelfs overbodig. En waarom, o waarom wanen we ons eerst in een woestijnstad maar kijken we aan het einde ineens naar een ouderwetse kantoorruimte met bonsaiboompjes en typemachines in een moderne megapool?

SARA VAN DER KOOI

Juliette Binoche als Antigone en Patrick O'Kane als Kreon. FOTO EPA